

HØJESTERETS DOM

afsagt mandag den 19. februar 2024

Sag BS-34778/2023-HJR

(1. afdeling)

A

(advokat Rasmus Nilsson Børresen)

mod

Alm. Brand Forsikring A/S

(advokat Michael Rosenkilde-Hansen)

I tidligere instanser er afsagt dom af Københavns Byret den 21. oktober 2021 (BS-23201/2020-KBH) og af Østre Landsrets 18. afdeling den 22. december 2022 (BS-40530/2021-OLR).

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Michael Reklings, Oliver Talevski, Kurt Rasmussen, Ole Hasselgaard og Søren Højgaard Mørup.

Sagen er behandlet skriftligt, jf. retsplejelovens § 387.

Påstande

Appellanten, A, har påstået, at indstævnte, Alm. Brand Forsikring A/S, skal anerkende, at denne er forpligtet til at yde dækning af de anmeldte skader med reduktion af den mellem parterne aftalte selvrisiko på 6.202 kr. pr. skade.

Alm. Brand Forsikring har påstået stadfæstelse af landsrettens dom.

Anbringender

A har supplerende anført navnlig, at han ikke har givet urigtige risikooplysninger, og at sagen derfor skal bedømmes efter forsikringsaftalelovens § 7. Han har ikke undladt at give relevante oplysninger. Det er i øvrigt under alle omstændigheder ifølge § 7 et krav, at det kan tilregnes ham som groft uagtsomt at have

givet mangelfulde oplysninger i sagen, og han har ikke udvist grov uagtsomhed.

Det er forsikringssselskabet, der som den professionelle part har indsigt i de almindelige forsikringsbetingelser og indsigt i, hvilke forhold kunderne bør være særligt opmærksomme på i forbindelse med tegning af en bilforsikring. Risikoen for utilstrækkelig dækning må derfor som udgangspunkt påhvile forsikringssselskabet. Alm. Brand Forsikring burde have rådgivet ham om alle relevante forhold ved tegning af forsikringen.

Samlet set skal der mere til, før der kan statueres grov uagtsomhed end en situation som denne, hvor han ikke har noget incitament til at tilbageholde oplysninger for forsikringssselskabet.

Under alle omstændigheder er det ikke aftalt, at selskabet kan gøre regres, hvis der er givet urigtige eller mangelfulde oplysninger. Selskabet har således ikke adgang til regres, da regres på grund af urigtige eller mangelfulde oplysninger ikke er omfattet af forsikringsbetingelsernes pkt. 1.7 om regres.

Alm. Brand Forsikring har supplerende anført navnlig, at A med den fornødne grad af uagtsomhed har afgivet urigtige risikooplysninger med den konsekvens, at han alene er berettiget til en forholdsmæssig dækning svarende til forholdet mellem den betalte præmie og den korrekte præmie.

Efter oplysningerne i sagen må det lægges til grund, at As datter var fast bruger af den forsikrede bil. Forholdet er omfattet af forsikringsaftalelovens § 6, subsidiært § 7. Kravet til uagtsomhed er opfyldt, uanset om forholdet måtte være omfattet af forsikringsaftalelovens § 6 eller § 7.

Det forhold, at forsikringsbetingelsernes pkt. 1.7 om regres ikke omtaler regres på grund af urigtige oplysninger, kan ikke medføre, at selskabet ikke kan gøre regres.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagens baggrund og problemstilling

A tegnede en ansvars- og kaskoforsikring for en personbil hos Alm. Brand Forsikring A/S. Hans datter B var som fører af bilen involveret i to færdselsuheld. Ved det ene uheld forårsagede hun skader på bilen og på en anden bil, og hun blev anset for at være ansvarlig for skaderne. Det andet uheld var en soloulykke, hvor bilen blev totalskadet. Alm. Brand Forsikring udbetalte erstatning til ejeren af den anden bil og i første omgang også til A i anledning af begge kaskoskader. B var ikke anført som bruger af bilen på forsikringspolice.

Sagen angår, om Alm. Brand Forsikring kan gøre et regreskrav vedrørende ansvarsskaden og et tilbagebetalingskrav vedrørende kaskoskaderne gældende over for A under henvisning til, at han ikke havde oplyst selskabet om omfanget af Bs brug af bilen.

Forsikringsaftaleloven og færdselsloven

Forsikringsaftalelovens §§ 4-10 indeholder regler om urigtige oplysninger ved forsikringsaftalens afslutning.

Forsikringsaftaleloven § 6, stk. 1, bestemmer, at i den situation, hvor en forsikringstager, uden at forholdet omfattes af § 4 eller § 5, har givet urigtig oplysning, er forsikringsselskabet fri for ansvar, hvis selskabet kan antages ikke at ville have overtaget forsikringen, om det rette forhold havde været oplyst. Ifølge § 6, stk. 2, 1. pkt., hæfter selskabet i det omfang, i hvilket det mod den aftalte præmie ville have forpligtet sig, hvis det må antages, at selskabet ville have overtaget forsikringen, men på andre vilkår (pro rata).

Efter lovens § 7 har forsikringstagerens undladelse af at give oplysning ingen indflydelse på selskabets ansvar, medmindre han burde være klar over, at den ikke oplyste omstændighed var af betydning for selskabet, og hans forhold kan tilregnes ham som grov uagtsomhed. I så fald anses han, som om han havde givet urigtig oplysning, jf. § 6.

Højesteret bemærker, at forsikringsaftalelovens § 6 og § 7 er udfyldende regler, der gælder, hvis ikke andet er aftalt, jf. lovens § 3 og § 10. Det er derfor ikke en forudsætning for, at selskabet kan påberåbe sig begrænsninger i hæftelsen efter forsikringsaftalelovens § 6 og § 7, at selskabet har taget forbehold om det i forsikringsaftalen.

Ifølge færdselslovens § 108, stk. 2, har en aftale mellem forsikringsselskabet og forsikringstageren om, at selskabet skal have regres mod den, der efter lovens § 104 er ansvarlig for skaden, når forsikringsbegivenheden er fremkaldt af den ansvarlige ved uagtsomhed, kun retsvirkning, hvis forsikringsbegivenheden er fremkaldt ved en uagtsomhed, der kan betegnes som grov hensynsløshed.

Af bestemmelsens forarbejder (Folketingstidende 1985-86, tillæg A, lovforslag nr. L 7, sp. 333, og betænkning nr. 1036/1985, s. 116) fremgår, at bestemmelsen alene angår aftaler om regres, hvor regressen er begrundet i den ansvarliges forhold med hensyn til fremkaldelse af forsikringsbegivenheden. Det er anført, at bestemmelsen ikke tilsigter at gøre indskrænkning i adgangen til efter almindelige forsikringsprincipper at søge hel eller delvis regres mod den sikrede på grundlag af bl.a. urigtige risikoplysninger.

Højesteret tiltræder, at færdselslovens § 108, stk. 2, efter bestemmelsens ordlyd og forarbejder er uden betydning for et forsikringssselskabs adgang til at gøre krav om regres og tilbagebetaling gældende under henvisning til begrænsninger i hæftelsen efter forsikringsaftalelovens § 6 og § 7.

Den konkrete sag

A anmodede i august 2018 Alm. Brand Forsikring om at forsikre bilen. Han var i den forbindelse i telefonisk kontakt med selskabet. Alm. Brand Forsikring sendte ham forsikringspolice den 16. oktober 2018. I police er han anført som ejer og bruger. Under overskriften "Faktisk bruger" er det anført, at præmien er beregnet på grundlag af, at den faktiske bruger er den samme som den registrerede bruger eller dennes ægtefælle eller samlever. Det fremgår endvidere, at erstatningen kan nedsættes eller bortfalde, hvis det i forbindelse med en skade konstateres, at den faktiske bruger er en anden end den, der er forudsat i vurderingen af risikoen.

Af de grunde, som landsretten har anført, tiltræder Højesteret, at B var fast bruger af bilen.

Højesteret lægger til grund, at A ikke i forbindelse med indgåelsen af forsikringsaftalen oplyste Alm. Brand Forsikring om, at B var fast bruger af bilen.

Højesteret finder, at den omstændighed, at B var fast bruger af bilen, var af betydning for Alm. Brand Forsikring, og at A burde have været klar over dette.

På den anførte baggrund finder Højesteret, at As forhold må tilregnes ham som groft uagtsomt. Han skal derfor efter forsikringsaftalelovens § 7 anses, som om han har givet urigtig oplysning, jf. § 6.

Højesteret tiltræder herefter, at betingelserne i forsikringsaftalelovens § 6 for at opgøre erstatningerne for kaskoskaderne og ansvarsskaden ud fra pro rata-beregninger er opfyldt.

Højesteret finder, at det følger af almindelige forsikringsretlige principper, at et forsikringssselskab i denne situation som udgangspunkt kan gøre regres og kræve tilbagebetaling hos forsikringstageren. I overensstemmelse med dette udgangspunkt finder Højesteret, at Alm. Brand Forsikring har grundlag for at rejse et regreskrav vedrørende ansvarsskaden og et tilbagebetalingskrav vedrørende kaskoskaderne.

Da den beløbsmæssige opgørelse af Alm. Brand Forsikrings krav mod A er ubestridt, stadfæster Højesteret landsrettens dom.

Konklusion

Landsrettens dom stadfæstes.

THI KENDES FOR RET:

Landsrettens dom stadfæstes.

I sagsomkostninger for Højesteret skal A betale 20.000 kr. til Alm. Brand Forsikring A/S.

De idømte beløb skal betales inden 14 dage efter denne højesteretsdoms afsigelse.

Sagsomkostningsbeløbene forrentes efter rentelovens § 8 a.